

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Uutela, Elina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kansanterveys koetuksella : kansanterveysnäkökulma suomalaisessa alkoholihaittakeskustelussa 1970 – 1977			
Oppiaine-Läroämne-Subject Talous- ja sosiaalihistoria			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-10-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 80 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielma käsittelee alkoholihaitoista käytyä lehdistökeskustelua Suomessa vuosina 1970–1977. Pääpainotuksena on kansanterveydellisistä haitoista käydyn keskustelun analysoiminen. Tutkimusajankohdaksi valikoitui 1970-luvun alku ja keskivaihe, sillä kun vuonna 1969 keskiolutta alettiin myydä ruokakaupoissa, alkoholin kulutus kasvoi 1970-luvun puoliväliin mennessä kaksinkertaiseksi ja alkoholihaitat lisääntyivät. Pääasiallisena aineistona tutkimuksessa ovat Alkoholipolitiikka-lehdessä ja Helsingin Sanomissa vuosina 1970–1977 ilmestyneet kirjoitukset, joissa mainitaan jokin alkoholihaitta tai alkoholihaittoja. Tutkimuksen tarkoituksena on analysoida Alkoholipolitiikka-lehden kautta asiantuntijoiden alkoholihaittakeskustelua, Helsingin Sanomien journalistien kirjoittamien artikkelien kautta ns. journalistisen tason haittakeskustelua ja Helsingin Sanomien yleisölle kirjoituksille avoimien osastojen kautta ns. yleisön tason haittakeskustelua. Eri tasojen löytäminen keskustelusta on tärkeää, sillä alkoholihaittakeskustelu on erilaista kaikilla tasoilla.</p> <p>Tutkimuksessa käytetään tutkimusmenetelmänä diskurssianalyysiä. Teoreettisena viitekehyksenä on Michel Foucault'n biovaltateoria sekä medikalisaatioteoria. Foucault'n biovaltateorian mukaan alkoholihaittoja pyritään estämään kansanterveydellisellä diskurssilla siten, että kansalaisia informoidaan alkoholin terveydellisistä haitoista ja kansa itse tajuaa käyttää alkoholia vaarattomalla tavalla. Medikalisaatioteorian mukaan taas valtio käyttää alkoholin kansanterveyshaittadiskurssia hyväkseen perustellakseen liiallisen alkoholinkäytön kansalle haitalliseksi ja yhteiskunnalle taloudellisesti epäkannattavaksi, ja tämä oikeuttaa alkoholipolitiikan kiristämisen.</p> <p>Tutkimuksen perusteella kansanterveydellinen alkoholihaittakeskustelu oli kaikkein yleisintä asiantuntijatasolla, jolla se oli kaikkein yleisimmin mainittu alkoholihaitta. Journalistisella ja yleisön tasolla yleisimmin mainittu alkoholihaitta oli alkoholin aiheuttamat järjestyshaitat. Kansanterveydellisten argumenttien käyttäminen ei selkeästi lisääntynyt tutkitulla ajanjaksolla, mutta sen sisältö muuttui journalistisella tasolla. Asiantuntijataso keskustelussa jo 1970-luvun alussa esiintynyt argumentti alkoholin kokonaiskulutuksen määrän ja kansanterveyshaittojen määrän välisestä yhteydestä siirtyi journalistisen tason keskusteluun 1970-luvun puolivälissä. Kansanterveydellisen alkoholihaittakeskustelun sisältö tuntui sopivan paremmin medikalisaatioteorian mukaiseen kehykseen alkoholipolitiikan kiristämisen oikeutuksesta kuin biovaltateorian mukaiseen kansan valistamiseen.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>alkoholipolitiikka alkoholi -- haitat kansanterveys biovalta medikalisaatio lehdistökirjoittelu Suomi -- 1970-luku</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			